

På öronfronten lite nytt: Rapport från Svenska Öronkirurgiska Registret

LENA STEGER, ÖNH-kliniken, Gävle lasarett, SARA OLAISON, ÖNH-kliniken, Universitetssjukhuset Örebro, ÅSA BONNARD, Karolinska Universitetssjukhuset Stockholm, MALIN BERGLUND, NÄL, NU-sjukvården, Trollhättan, EVA WESTMAN, ÖNH-kliniken, Sundsvalls sjukhus

I SVENSKA ÖRONKIRURGISKA REGISTRET (SÖR) registreras öronkirurgiska operationer för kroniska mellanöresjukdomar. När registret startade 1997 inkluderades enbart myringoplastiker av infektionsfria öron. 2013 utvidgades registret till att omfatta alla myringo- och ossikuloplastiker. För att få ett mer heltäckande register genomfördes ytterligare en revision år 2020 och registret innefattar numera all kronisk otit-kirurgi, inklusive kolesteatom. Nu (november 2022) finns fler än 9000 ingrepp registrerade varav över 1000 kolesteatom och retraktioner.

Huvudsyftet med registret är att stödja fortlöpande kliniskt förbättringsarbete och utveckla vården genom att utvärdera behandlingsregimer och vara en grund till att vård utförs och ges på lika villkor i Sverige. Hörselmätning före och efter operationen är en av de viktigaste indikatorerna i registret och också den variabel som riskerar flest felinmatningar.

Validering identifierar felaktigheter i registerdata

Validering av inrapporterad data är en del av arbetet som referensgruppen för SÖR gör fortlöpande för att säkerställa en hög kvalitet.

Tidigare validering har visat att nästan all data inrapporteras korrekt (Svensk ÖNH-tidskrift 2020;281(1):34 - 35). Av de fel som hittades fanns flest bland hörseldata, vilket föranledde en djupare validering av rapporterade hörseldata mellan åren 2013 -2019. Misstänkt felaktiga audiogram identifierades med hjälp av en algoritm och validerades mot ursprungsaudiogram.

De allvarliga felen (se faktaruta 1) var få och hittades i enbart 1,9% av alla audiogram. Total sågs fel i 11% (n=320) av alla operationer med fullständiga registreringar. Som enkla fel räknades upp till tre felinmatade frekvenser. Som helhet påverkades hörselresultat i ringa omfattning och förändringar i

TMV4 för luftledning preoperativt ändrades <1 dB HL och postoperativt max 3 dB HL.

Valideringen innebär säkrare registerdata

Som följd av valideringen ges sedan hösten 2020 automatiska varningar vid registrering av hörselprov om en algoritm ifrågasätter värdet. Ett exempel är om preoperativt registrerad hörsel i det opererade örat är bättre än i det icke opererade örat, ett annat är om värden inte är jämnt delbara med fem. Algoritmen testas, utvärderas och ändras kontinuerligt. Detta gör att uppskattningsvis 85% av de allvarliga felaktiga registreringarna kan undvikas.

Undviks registrering av dåliga resultat?

Fem kliniker, tre universitetskliniker och två länskliniker, valdes ut för subgruppsanalys, totalt granskades 372 opererade patienter. Av operationer med ett registrerat återbesök i registret (n=224) hade 92% en läkt trumhinna. Bland dem utan registrerat återbesök (n=76) kontrollerades journaler på hemkliniken. Hos dem med en uppföljning på minst en

Från vänster: P.O. Eriksson, Malin Nordwall Berglund, Åsa Bonnard, Eva Westman, Sara Olaison. Saknas Lena Steger.

Faktaruta:

LINDRIGA FEL

Enstaka felinmatade frekvenser

Datumfel

Ej ifylld audiogrammätning
av kontralateralt öra

ALLVARLIGA FEL

Sidoförväxling i audiogram

Mätning finns, men maxvärde ifyllt.

Ifyllt maxvärde när mätning ej är utförd

månad efter operation hade trumhinnan läkt i 85% av fallen (ingen signifikant skillnad).

Av 372 operationer var 72 aldrig registrerade i SÖR. I klinikernas journaler fanns uppföljning av 62 av dessa patienter, där 82% hade en läkt trumhinna. En signifikant skillnad sågs i trumhinne-läkning vid jämförelse av patientgruppen med registrerat återbesök ($p=0.025$). Patientgruppen utan någon form av registrering innefattar också 14 personer utan svenskt personnummer som inte är möjliga att registrera i SÖR.

Återbesökskontroll av opererade öron rekommenderas efter ett år men det går att registrera i SÖR från fyra månader postoperativt. I den här subgruppsanalysen kan vi se att ca 20% av våra opererade patienter inte följs upp enligt gängse praxis i Sverige och risken för detta är avsevärt större hos dem som aldrig registrerats.

Sammanfattning

Hörseldata i registret går att lita på och antalet allvarliga fel är få. Datakvalitet förbättras kontinuerligt genom automatiserade algoritmer. Trumhinne-läkning i 82 - 92% av fallen är goda resultat i jämförelse med internationella studier. Subgruppsanalysen antyder att operationer med förväntat sämre resultat inte registreras i SÖR, vilket kan tala för partiskhet i rapportering. De patienter som inte registreras i SÖR får sämre uppföljning och därmed risk för sämre vård. ■

reddot winner 2021

KRISTALLKLARA FÖRSTORINGAR I PRISVINNANDE DESIGNBÅGAR

Kvalitetslupporna från ExamVision är särskilt framtagna för att passa läkare och tandläkares höga krav på prestation, ergonomi, rörelsefrihet, hygien och ögonsäkerhet. Med designbågar som anpassas efter ditt ansikte får du ett bekvämt och värdefullt arbetsverktyg.

examvision.com

EXAMVISION™ BEN®
DENT